

**De rol van verwachte toekomstige interactie en groepsnormen in affectieve polarisatie
tijdens online controversiële gesprekken**

Antoinette Hoeve

S5538122

Departement Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

Mentoren: N. Koudenburg, V. Weisenbacher, N. Buist

26 januari 2026

Abstract

Online conversations about controversial topics may contribute to affective polarization, in which individuals develop negative feelings toward out-groups and positive feelings toward in-groups. However, theoretical models differ in their assumptions about the role of anticipated future interaction in this process. SIDE theory predicts that anticipated future interaction strengthens group norms and thereby increases affective polarization, whereas the AFI framework suggests that anticipated future interaction may foster mutual understanding and reduce hostility. The present study examined the relationship between anticipated future interaction and affective polarization in online controversial group discussions, as well as the moderating role of group norms. Participants took part in online chat discussions in small groups, and anticipated future interaction was manipulated by instructing participants that they would either interact with the same group members or with different group members in the next conversation. Affective polarization was measured using a validated scale after the experiment. Results from linear regression analyses showed that anticipated future interaction had no significant effect on affective polarization. In addition, no moderating effect of group norms was found. These findings suggest that the influence of anticipated future interaction on affective polarization may be context-dependent and may remain limited in short-term, small-scale online interactions. This study contributes to the literature by highlighting the boundaries of existing theoretical models and by providing insight into the complexity of polarization processes in online environments.

Keywords: anticipated future interaction, affective polarization, group norms, online group discussions, SIDE theory, AFI framework

Samenvatting

Online gesprekken over controversiële onderwerpen kunnen bijdragen aan affectieve polarisatie, waarbij individuen negatieve gevoelens ontwikkelen ten opzichte van groepen andersdenkenden en positieve gevoelens ten opzichte van groepen gelijk denkenden.

Theoretische modellen verschillen echter in hun opvatting over de rol van verwachte toekomstige interactie in dit proces. De SIDE-theorie voorspelt dat verwachte toekomstige interactie groepsnormen versterkt en daarmee affectieve polarisatie vergroot, terwijl het AFI-framework stelt dat verwachte toekomstige interactie juist kan leiden tot meer wederzijds begrip en minder vijandigheid. Het huidige onderzoek onderzocht de relatie tussen verwachte toekomstige interactie en affectieve polarisatie in online controversiële groepsgesprekken, en de modererende rol van de groepsnorm. Deelnemers namen deel aan online chatgesprekken in kleine groepen en er werd gemanipuleerd of zij verwachtten in de toekomst met dezelfde of met andere groepsleden te praten. Affectieve polarisatie werd gemeten met een gevalideerde schaal na afloop van het experiment. De resultaten van lineaire regressieanalyses lieten zien dat verwachte toekomstige interactie geen significant effect had op affectieve polarisatie. Daarnaast werd geen modererend effect gevonden van groepsnorm. Deze bevindingen suggereren dat de invloed van verwachte toekomstige interactie op affectieve polarisatie mogelijk contextafhankelijk is en beperkt blijft in kortdurende, kleinschalige online interacties. Het onderzoek draagt bij aan de literatuur door de grenzen van bestaande theoretische modellen te benadrukken en inzicht te bieden in de complexiteit van polarisatieprocessen in online omgevingen.

Sleutelwoorden: verwachte toekomstige interactie, affectieve polarisatie, groepsnormen, online groepsgesprekken, SIDE-theorie, AFI-framework

De rol van verwachte toekomstige interactie en groepsnormen in affectieve polarisatie tijdens online controversiële gesprekken

Digitale platforms bieden mensen tegenwoordig de mogelijkheid hun mening te delen over uiteenlopende maatschappelijke kwesties, zoals klimaatverandering, immigratie of politieke besluitvorming. Hoewel deze gesprekken kunnen bijdragen aan een open uitwisseling van perspectieven, blijkt uit onderzoek dat ze vaak gepaard gaan met conflict en verdeeldheid (Bail et al., 2018). Volgens Bail en zijn collega's werkt online communicatie binnen politieke onderwerpen als een echokamer. Hiermee wordt bedoeld dat het delen van je mening over deze onderwerpen op online platformen ervoor zorgt dat je mening terug naar je geëchtheid wordt door andere gebruikers. Dit zou ervoor zorgen dat deelnemers zich sterker identificeren met hun eigen meningsgroep en negatiever gaan denken over de andersdenkenden. Dit proces kan op grotere schaal bijdragen aan polarisatie in de samenleving, een verschijnsel waarbij de kloof tussen verschillende groepen in houding, overtuiging en gevoel toeneemt (Iyengar et al., 2019). Gezien de groeiende invloed van digitale communicatie op het publieke debat is het van belang beter te begrijpen welke factoren bijdragen aan het ontstaan en versterken van polarisatie in online gesprekken.

Een vorm van polarisatie die hier sterk op aansluit is affectieve polarisatie. *Affectieve polarisatie* is de mate waarin individuen negatieve gevoelens of afkeer ervaren richting de out-group en positieve gevoelens ervaren richting de in-group (Iyengar et al., 2012). Binnen een controversieel gesprek houdt dit in dat het individu afkeer ervaart richting de gesprekspartners die behoort tot een groep met een andere mening en positieve gevoelens ervaart richting gesprekspartners die dezelfde mening delen. Campos et al. (2025) zijn op basis van het conceptuele werk van Finkel et al. (2020) gekomen tot een model voor affectieve polarisatie dat bestaat uit drie dimensies. Het gaat hier als eerste om *aversion*: het vermijden van de out-group en het ervaren van afkeer richting hen. De tweede dimensie is

othering: het geloof dat partij-identiteit fundamentele verschillen tussen mensen weerspiegelt. De laatste dimensie binnen het model is *moralization*: het idee dat de eigen politieke identiteit de kernwaarden van iemand weerspiegelt. Omdat online gesprekken vaak plaatsvinden binnen duidelijke groepsstructuren, kan affectieve polarisatie daar sterk tot uiting komen (Wuestenenk, Van Tubergen & Stark, 2023; Marchal, 2022).

Een psychologische theorie die helpt verklaren waarom dergelijke processen in online contexten zo sterk kunnen voordoen, is het *SIDE-model* (Social Identity model of Deindividuation Effects; Postmes et al., 1998). Volgens deze theorie kan de anonimiteit van online communicatie ertoe leiden dat individuen zich minder bewust zijn van hun persoonlijke identiteit en zich sterker identificeren met hun sociale groep. Hierdoor worden groepsnormen bepalender voor hoe mensen denken en zich gedragen. Uit onderzoek op basis van de SIDE-theorie blijkt dat anonimiteit een invloed heeft op de uiting van normatieve opinies en gedragingen (Spears et al., 2002). De *verwachting van toekomstige interactie* kan dit proces verder versterken (Postmes et al., 1998). Wanneer individuen weten dat zij in de toekomst opnieuw met dezelfde gesprekspartners in contact zullen komen verhoogt de saillantie van de groepsidentiteit en neemt de neiging toe om consistent te blijven in het uitdragen van de groepspositie (Reicher et al., 2007; Kteily et al., 2016).

Naast de SIDE-theorie biedt het *Anticipated Future Interaction (AFI)-framework* van Walther (1994) een alternatief perspectief op de rol van verwachte toekomstige interactie in online communicatie. Waar de SIDE-theorie stelt dat verwachte toekomstige interactie de saillantie van groepsidentiteit en groepsnormen versterkt, waardoor vijandigheid tussen in-group- en out-group-leden kan toenemen, benadrukt het AFI-framework juist de interpersoonlijke consequenties van herhaald contact. Binnen het AFI-framework wordt verondersteld dat de verwachting van herhaald contact ervoor zorgt dat deelnemers bewuster omgaan met hun communicatie, bijvoorbeeld door meer uitleg te geven en persoonlijke

signalen toe te voegen. Dit proces bevordert wederzijds begrip, vertrouwen en relationele betrokkenheid, wat kan resulteren in positievere attitudes tegenover gesprekspartners (Walther, 1994).

In tegenstelling tot de SIDE-theorie voorspelt het AFI-framework dus dat verwachte toekomstige interactie niet leidt tot verhoogde polarisatie, maar juist tot een afname van vijandigheid en negatieve gevoelens tussen groepen. Vanuit dit perspectief zou verwachte toekomstige interactie kunnen bijdragen aan lagere niveaus van affectieve polarisatie, doordat individuen zich minder laten leiden door groepsnormen en meer focussen op interpersoonlijke relaties. Deze tegenstelling tussen beide theoretische modellen suggereert dat de rol van verwachte toekomstige interactie in controversiële online gesprekken niet eenduidig is en afhankelijk kan zijn van onderliggende sociale processen. Op basis van het AFI-framework kan daarom worden verwacht dat verwachte toekomstige interactie negatief gerelateerd is aan affectieve polarisatie, in tegenstelling tot de voorspelling vanuit de SIDE-theorie.

Daarnaast kan de richting van attitudeverandering beïnvloed worden door de *groepsnorm*. Een belangrijke vorm van groepsnorm in dit onderzoek is de attitude-norm. Attitude-normen verwijzen naar de gedeelde overtuigingen binnen een groep over welke houdingen of meningen “gepast” of wenselijk zijn. De sterkte van de attitude-norm binnen een groep kan bepalen welk proces domineert wanneer sprake is van verwachte toekomstige interactie. Wanneer de groepsnorm sterk en homogeen is, biedt deze een duidelijke richtlijn voor welk standpunt “passend” is binnen de in-group. In dat geval zal verwachte toekomstige interactie naar verwachting vooral leiden tot meer conformiteit aan de groepsnorm en sterkere afbakening ten opzichte van de out-group, waardoor affectieve polarisatie toeneemt (Postmes et al., 1998; Spears et al., 2002). Wanneer de groepsnorm daarentegen zwak of minder gedeeld is, ontbreekt een eenduidige normatieve standaard en is er minder druk om een groepspositie te verdedigen. Hierdoor kan verwachte toekomstige interactie juist meer ruimte

bieden voor interpersoonlijke processen zoals informatie-uitwisseling en relationele afstemming, wat kan bijdragen aan een afname van affectieve polarisatie (Walther, 1994). Op basis hiervan wordt verwacht dat de attitude-groepsnorm het verband tussen verwachte toekomstige interactie en affectieve polarisatie modereert, waarbij de richting en sterkte van het effect afhankelijk is van hoe sterk de norm binnen de groep aanwezig is.

Binnen het huidige onderzoek is het aannemelijk dat attitude-groepsnormen relatief sterk en saillant zijn tijdens de online groepsdiscussies. In computer-mediated communicatie kan (visuele) anonimiteit namelijk de focus verschuiven van interpersoonlijke kenmerken naar de groep als geheel, waardoor groepsidentificatie en normatief gedrag toenemen (Lea et al., 2001; Postmes et al., 2001). Bovendien wijst onderzoek naar normvorming erop dat gedeelde normen kunnen ontstaan doordat groepsleden hun attitudes op elkaar afstemmen en onzekerheid of meningsverschillen verminderen via interactie en consensusvorming (Friedkin, 2001). Hierdoor is het aannemelijk dat deelnemers tijdens de gesprekken een relatief duidelijke attitude-norm binnen de groep waarnemen, wat een context creëert waarin groepsnormen een centrale rol kunnen spelen in de houding en evaluaties die gedurende en na de interactie tot stand komen.

Samenvattend is er nog weinig onderzoek dat de invloed van verwachte toekomstige interactie, affectieve polarisatie en groepsnormen gezamenlijk onderzoekt binnen de context van controversiële online gesprekken. Het huidige onderzoek heeft daarom als doel om te onderzoeken hoe verwachte toekomstige interactie samenhangt met affectieve polarisatie, en in welke mate deze relatie wordt beïnvloed door de groepsnorm. Hoewel SIDE en AFI tegengestelde voorspellingen doen, zijn de hypothesen in dit onderzoek primair gebaseerd op SIDE, omdat in online groepsgesprekken groepsnormen naar verwachting sterk saillant zijn. Ten eerste wordt verwacht dat verwachte toekomstige interactie positief gerelateerd is aan affectieve polarisatie. Dit betekent dat hoe sterker individuen verwachten in de toekomst met

dezelfde gesprekspartners in contact te komen, hoe meer zij negatieve gevoelens richting de out-group zullen ervaren en positieve gevoelens richting de in-group. Ten tweede wordt verondersteld dat de groepsnorm dit effect beïnvloedt. Wanneer er een sterkere groepsnorm is, versterkt dit de relatie tussen verwachte toekomstige interactie en affectieve polarisatie, terwijl een lage groepsnorm dit effect omkeert. Met andere woorden, de groepsnorm, gemeten via de gemiddelde tendens van attitudes, fungeert als moderator in het verband tussen verwachte toekomstige interactie en affectieve polarisatie.

Methode

Design

Dit onderzoek hanteerde een experimenteel design met twee condities, waarin deelnemers online groepsgesprekken voerden over controversiële maatschappelijke onderwerpen. De belangrijkste onafhankelijke variabele binnen het experimentele design was constante versus wisselende gesprekspartners in CMC, waarmee een (geanticiperde) toekomstige interactie werd gemanipuleerd. In de conditie constante partners voerden deelnemers twee gesprekken met dezelfde groep, terwijl deelnemers in de conditie wisselende partners twee gesprekken voerden met verschillende groepen. Toewijzing aan de condities gebeurde quasi-random op basis van de doorgegeven beschikbaarheid van de deelnemers.

Naast de constante versus wisselende gesprekspartners werden diverse persoonlijke en situationele kenmerken als onafhankelijke of moderatorvariabelen meegenomen, waaronder ervaren anonimiteit, introversie, vriendelijkheid, behoefte aan cognitieve afsluiting en boosheid, groepsnorm, minderheidsstatus en de verwachting van de gesprekspartner. De afhankelijke variabelen omvatten; vooroordelen, gedeelde cognitie, ervaren overeenkomsten, conflict, negatieve emoties, groepsidentificatie, attitude na het gesprek en de mate van aandacht. Zo kon worden onderzocht hoe constante versus wisselende partners samen met individuele verschillen in persoonlijkheid, cognitie en affectieve reacties bijdroegen aan de

mate waarin deelnemers zich betrokken, begrepen of juist verdeeld voelden ten opzichte van hun groepsgenoten binnen herhaalde online interacties.

Participanten

Een totaal van 140 deelnemers nam deel aan het eerste gesprek van het onderzoek. Hiervan gingen 76 deelnemers twee keer in gesprek met dezelfde gesprekspartners en 64 deelnemers met wisselende gesprekspartners. Aan het tweede gesprek namen 106 personen deel. De uitval werd gecontroleerd en bleek niet systematisch te zijn. Er werden geen significante verschillen gevonden tussen uitgevallen en overgebleven deelnemers op demografische kenmerken of scores op de gemeten variabelen. Bovendien had het merendeel van de uitval een duidelijke oorzaak; zestien deelnemers vielen uit vanwege een technische fout en een deel kon niet deelnemen omdat groepsgenoten niet aanwezig waren, waardoor er geen groepen gevormd konden worden voor het chatten. Naar schatting zijn er negen deelnemers die uit eigen initiatief niet aanwezig waren bij het tweede gesprek, wat duidt op zelf-selectieve uitval.

De deelnemers waren 28% ($n= 39$) man en 72% vrouw ($n= 101$). Het grootste deel van de steekproef ($n= 86$) zat in de leeftijdscategorie 20 tot 29 jaar. Om deel te mogen nemen aan het onderzoek was het een vereiste om achttien jaar of ouder te zijn. Alle deelnemers, die deel uitmaakten van onze sociale kring, beheersten de Nederlandse taal, de voertaal van het onderzoek. Een vooraf uitgevoerde power analyse gedaan met G*Power liet zien dat 128 deelnemers nodig waren voor een medium effect size ($f= .25$) bij een power van .8%. Dit werd gebaseerd op een eenrichtings-variantieanalyse.

Procedure

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van Qualtrics en Smartriqs en is vooraf goedgekeurd door de ethische commissie faculteit GMW, met de ethische code PSY-2526-S-0072. Deelnemers kregen bij aanvang de onderzoeksinformatie en gaven toestemming voor

deelname en gebruik van hun gegevens. Deelname was volledig vrijwillig, anoniem en op elk moment te beëindigen en de inhoud van het onderzoek werd toegelicht waar mogelijk.

De deelnemers ontvingen een document met uitleg over het onderzoek. Zij konden zich inschrijven via een digitale datumprikker en ontvingen uiterlijk anderhalve week later per mail een bevestiging van hun deelname en het toegewezen tijdslot. Het onderzoek bestond uit twee sessies van circa 30 minuten met een week ertussen.

Een uur voor de eerste sessie ontvingen deelnemers een persoonlijke

Qualtrics-link. Zij beantwoordden vragen over hun achtergrondkenmerken en hun attitude ten opzichte van de onderzoeksstelling, waarna zij schriftelijke instructies ontvingen over de gespreksprocedure. Afhankelijk van de conditie werd vermeld of zij gedurende twee gesprekken constante of wisselende gesprekspartners zouden hebben. Hierop volgde direct een controlevraag of de instructies correct begrepen waren. Deelnemers die de controle-vraag fout beantwoordden, werden verzocht de instructietekst nogmaals te lezen en moesten het correcte antwoord geven om door te kunnen gaan. Vervolgens werden deelnemers automatisch doorgestuurd naar de Smartriqs-omgeving, waarin zij in groepen van drie à vier personen een online discussie voerden van 15 minuten. De deelnemers kregen vanaf 13 minuten de optie om de groepsdiscussie te verlaten. De stelling verscheen bovenaan het scherm met de instructie *‘Bespreek de stelling.’* Het eerste gesprek ging over de stelling: *‘De loonkloof tussen mannen en vrouwen is het gevolg van persoonlijke keuzes, niet van discriminatie.’* Om anonimiteit te waarborgen, kregen deelnemers willekeurig een kleur toegewezen (rood, blauw, geel of groen). Deelnemers in de conditie met constante gesprekspartners kregen in het tweede gesprek dezelfde kleur toegewezen, om het gevoel dat de deelnemers echt in gesprek waren met dezelfde mensen te bevorderen. Na afloop vulden de deelnemers een vragenlijst in over hun gesprekservaringen en attitude ten opzichte van de

stelling. Ook was er een manipulatiecheck waarbij nogmaals werd gevraagd of zij verwachtten met constante of wisselende gesprekspartners deel te nemen aan het onderzoek.

Een week later vond de tweede sessie plaats. Deelnemers gingen direct na het openen van de per e-mail verstuurde link met elkaar in gesprek over de stelling: *‘Er wordt tegenwoordig te veel nadruk gelegd op diversiteit in plaats van kwaliteit op de arbeidsmarkt.’* Ze kregen opnieuw de instructie om de stelling te bespreken. Na afloop vulden de deelnemers een afsluitende vragenlijst in. Tot slot ontvingen zij een digitale debriefing met een toelichting van het onderzoeksdoel en contactinformatie voor eventuele vragen. Er is zorgvuldig omgegaan met de data en er is gelet op mogelijke belangenverstrengeling en gegevensbescherming. Zo hadden enkel de begeleidende onderzoekers (Weissenbacher & Koudenburg), die geen persoonlijke relatie met deelnemers hadden, toegang tot de ongeanonimiseerde data en gespreksdata.

Materialen

Hieronder worden de schalen beschreven die gebruikt zijn bij het meten van de constructen in dit onderzoek. Alle schalen zijn gemeten op een Likertschaal van (1) helemaal mee oneens tot (7) helemaal mee eens, tenzij anders is aangeven.

Attitudemeting. De attitude is gemeten aan de hand van twee stellingen: *‘De loonkloof tussen mannen en vrouwen is een gevolg van persoonlijke keuzes, niet van discriminatie’* en *‘Er wordt tegenwoordig te veel nadruk gelegd op diversiteit in plaats van kwaliteit op de werkvloer.’* Deelnemers gaven hun mening op een op een Likertschaal van (1) helemaal mee oneens tot (5) helemaal mee eens. De attitude ten aanzien van deze stellingen werd zowel voor als na het gesprek gemeten, waardoor eventuele veranderingen in attitude konden worden vastgesteld.

Extremiteit van de groepsnorm. Deze variabele is gebaseerd op de attitudemeting. Per gespreksgroep is het gemiddelde van de attitudescores berekend. Om de extremiteit van

de groepsnorm te bepalen, is de absolute waarde genomen van het groepsgemiddelde minus drie, omdat drie de neutrale midden waarde van de schaal is. Hierdoor kregen alle groepsleden dezelfde score voor de variabele ‘extremiteit van de groepsnorm’. De variabele had een goede spreiding ($M = 0.79$, $SD = 0.41$).

Groepsattitude/groepsnorm. Na afloop van de discussie werd deelnemers gevraagd in hoeverre zij dachten dat hun groep het eens was met de stelling. Deze inschatting werd gemeten met een Likertschaal van (1) helemaal mee oneens tot (5) helemaal mee eens.

Gedeelde cognitie. De Shared Cognition Scale van Koudenburg et al. (2013) bevatte de volgende drie items: ‘*De groepsleden zaten op dezelfde golflengte*’, ‘*De groepsleden begrepen elkaar,*’ en ‘*De groepsleden waren het met elkaar eens.*’ Een hogere score duidt op een sterkere gedeelde perceptie binnen de discussiegroep en minder waargenomen polarisatie. De schaal toonde een goede interne consistentie op beide meetmomenten, namelijk Cronbachs $\alpha = .900$ voor tijdsmoment 1 en Cronbachs $\alpha = .896$ voor tijdsmoment 2. Om de totaalscore van een participant te berekenen werd het gemiddelde genomen van de drie items.

Groepsidentificatie. Groepsidentificatie is gemeten met de Single-Item Measure of Social Identification met de stelling: ‘*Ik identificeer me met deze discussiegroep*’, en meet in hoeverre mensen zich verbonden voelen met en onderdeel voelen van hun discussiegroep (Postmes et al., 2013). Deze enkelvoudige maat wordt in eerder onderzoek als betrouwbaar beschouwd, omdat de formulering voor respondenten doorgaans duidelijk is en het onderliggende construct van identificatie robuust blijkt (Postmes., et al. 2013).

Demografische kenmerken. Om de sociaal demografische kenmerken te meten waren er twee items meegenomen in de vragenlijst. Het eerste item was ‘*Leeftijd*’, de antwoordopties voor dit item waren: (1) < 20, (2) 20-29, (3) 30-39, (4) 40-49, (5) 50-59, (6) 60-69 en (7) 70 >. Het tweede item was ‘*Gender*’ waarbij de deelnemers konden aangeven tot

welke categorie ze behoren. De antwoordopties waren: (1) Man, (2) Vrouw, (3) Anders of (4) Zeg ik liever niet.

Sociaal conflict. Om het ervaren conflict van de CMC-interacties te meten is een aangepaste en vertaalde versie van de Social Conflict Scale gebruikt (Abbey & Andrews, 1985; Mackinnon et al., 2022). De schaal bevatte vijf items. Een voorbeeld van een item is: *‘Hoeveel heeft een ander tijdens het gesprek met je over iets geruzied?’* Een hogere score duidt op een sterker gevoel van conflict tijdens de CMC-interactie. De schaal had goede interne consistentie met een Cronbachs α van .811.

Negatieve emoties. Deze schaal is gebaseerd op The PANAS Scales van Watson et al. (1988), waarvan drie emoties zijn uitgekozen. De deelnemers werd gevraagd in hoeverre ze de emoties, boosheid, frustratie en walging ervaarden in het gesprek. Hoe hoger er gescoord werd op deze schaal, hoe meer de participanten deze negatieve emoties ervaarden in het CMC-gesprek. De schaal had een hoge betrouwbaarheid met een Cronbachs α van .901.

Sociale aanwezigheid. Deze schaal is gebaseerd op de Social Presence Scale van Gunawardena & Zittle (1997). Er zijn vier items uitgekozen, een voorbeeld van een item is: *‘De andere groepsleden voelden voor mij echt aanwezig’*. Een hogere score duidt op een hoger gevoel van sociale aanwezigheid. De schaal had een Cronbachs α van .86, deze interne consistentie van deze schaal was dus goed.

Affectieve polarisatie. Deze schaal mat met zeven items de negatieve gevoelens en evaluaties richting de andere groep meten en bevatte één reverse-item. De items zijn gebaseerd op een eerder gevalideerde schaal (Campos & Federico, 2025). Een voorbeeld van een item is: *‘Mijn mening over (gender)gelijkheid is verbonden met mijn morele kernovertuigingen’*. Er waren binnen deze schaal drie subschalen: moralisatie, othering en aversie. De interne consistentie van de schaal was goed, de Cronbach’s α voor deze zeven items is .772.

Aandacht. De mate van aandacht die de deelnemers ervaren werd gemeten aan de hand van een samengestelde schaal van vijf items, afkomstig uit twee bestaande schalen. Drie items zijn afkomstig uit de Feeling Heard-schaal (Roos et al., 2022), die oorspronkelijk acht items bevat over het gevoel gehoord en gerespecteerd te worden. De gebruikte items waren: *‘Ik voelde me gehoord door de andere mensen’*, *‘Ik kon zeggen wat ik echt wilde zeggen’* en *‘De andere mensen luisterden naar wat ik zei’*. De schaal is gevalideerd in twee talen (Nederlands en Amerikaans) en heeft een hoge constructvaliditeit (Roos et al., 2023). De schaal heeft een goede interne consistentie met een Cronbach’s α van .827. De overige twee items zijn afkomstig uit de Shared Cognition Scale van Koudenburg et al. (2013). De gebruikte items waren: *‘De groepsleden zaten op dezelfde golflengte’* en *‘De groepsleden begrepen elkaar’*. De schaal toonde een goede interne consistentie op beide meetmomenten, namelijk Cronbachs $\alpha = .900$ voor tijdsmoment 1 en Cronbachs $\alpha = .896$ voor tijdsmoment 2. De totaalscore van de samengestelde schaal werd berekend als het gemiddelde van de vijf items, met een goede interne consistentie van Cronbach’s $\alpha = .810$.

Minderheidsstatus. De minderheidsstatus is gemeten met de Perceived Minority Status Scale (PMSS) met de stelling: *‘De meeste mensen in deze groep hadden dezelfde mening als ik’*. Deze schaal vertoont een convergente validiteit en een hoge betrouwbaarheid (Smedley, Myers & Harrell, 1993). Deelnemers worden als minderheid beschouwd wanneer zij voor optie 1, 2 of 3 kozen op de Likertschaal.

Resultaten

Om de twee hypothesen te toetsen is gebruikgemaakt van lineaire regressieanalyse in JASP (versie 0.19.3), met een significantieniveau van 5%. De variabelen die zijn gebruikt voor de hypothese toetsing zijn affectieve polarisatie en de extremiteit van de groepsnorm. Voor Hypothese 1, waarin werd verwacht dat verwachte toekomstige interactie (VTI) een

positief effect heeft op affectieve polarisatie, werd een regressiemodel opgesteld met affectieve polarisatie als afhankelijke variabele en VTI als onafhankelijke variabele.

Voor hypothese 2 werd onderzocht of het effect van VTI op affectieve polarisatie werd gemodereerd door de extremititeit van de groepsnorm. Extremititeit van de groepsnorm is berekend door het gemiddelde per gespreksgroep te berekenen, hier de gemiddelde waarde van 3 vanaf te trekken en van de uitkomst de absolute waarde te nemen. Deze waarde was voor ieder individu in de groep gelijk. Er werd een regressiemodel opgesteld waarin naast VTI ook de groepsnormextremititeit en een interactieterm ($VTI \times \text{extremititeit}$) werden opgenomen. De interactieterm werd vooraf berekend door de gecentreerde moderator extremititeit te vermenigvuldigen met de dummyvariabele voor VTI (0 = controle, 1 = VTI-conditie). Deze analytische aanpak maakt het mogelijk om zowel de hoofdeffecten als het potentiële moderatie-effect te toetsen.

Descriptieve analyses

Tabel 1

Descriptieve statistieken van groepsnorm-extremititeit (groepsniveau, gemeten voor gesprek 1) en affectieve polarisatie (individueel niveau, gemeten na gesprek 1) per conditie

Variabele	Conditie	n	<i>M</i>	<i>SD</i>	Min	Max
Groepsnorm-extremititeit	VTI	16	0.86	0.34	0.25	1.74
	Controle	19	0.74	0.43	0.00	1.40

Variabele	Conditie	n	<i>M</i>	<i>SD</i>	Min	Max
Affectieve polarisatie	VTI	64	4.10	0.94	1.86	6.14
	Controle	76	4.12	0.82	2.29	6.57

Note. Conditie 1 = Verwachte toekomstige interactie. Conditie 2 = controleconditie. Voor groepsnorm-extremiteit verwijst *n* naar het aantal gespreksgroepen (VTI: 16, controle: 19). Voor affectieve polarisatie verwijst *n* naar het aantal deelnemers (VTI: 64, controle: 76).

De descriptieve statistieken voor zowel affectieve polarisatie als de extremiteit van de groepsnorm worden weergegeven in Tabel 1. Voor beide variabelen zijn de gemiddelden, standaarddeviaties en bereikwaarden gerapporteerd, uitgesplitst naar experimentele conditie. De extremiteit van de groepsnorm vertoonde vergelijkbare gemiddelde waarden in de twee condities, hoewel de experimentele conditie ($M = 0.86$, $SD = 0.34$) gemiddeld iets extremere groepsnormen liet zien dan de controleconditie ($M = 0.74$, $SD = 0.43$) was dit verschil descriptief klein

Affectieve polarisatie liet eveneens vergelijkbare gemiddelde niveaus zien tussen de experimentele conditie ($M = 4.10$, $SD = 0.94$) en de controleconditie ($M = 4.12$, $SD = 0.82$) wat wijst op beperkte descriptieve verschillen voorafgaand aan de hypothesetoetsing. Beide variabelen toonden voldoende variatie binnen de onderzoeksgroep.

Affectieve polarisatie werd gemeten op individueel niveau. De extremiteit van de groepsnorm was een groepsniveauvariabele en had dezelfde waarde voor alle deelnemers binnen een gespreksgroep. Hierdoor waren deelnemers genest binnen groepen, maar de analyses zijn uitgevoerd op individueel niveau.

Assumptiechecks

Voorafgaand aan de regressieanalyse zijn de assumpties van lineaire regressie gecontroleerd. De normaliteit van de residuen werd beoordeeld met een Q-Q-plot, waarin de meeste residuen dicht bij de diagonaal lagen, wat duidt op een acceptabele normaliteitsbenadering. De residuals-versus-predicted plot liet een gelijkmatige puntenwolk zien zonder systematisch patroon, wat suggereert dat de assumpties van lineariteit en homoscedasticiteit niet geschonden zijn.

Daarnaast werden de variantie-inflatiefactoren (VIF) beoordeeld om multicollineariteit uit te sluiten. De VIF-waarden varieerden tussen 1.67 en 6.38, ruim onder de kritische grens van 10, wat aangeeft dat multicollineariteit geen probleem vormde. Op basis van deze controles werd geconcludeerd dat er voldoende aan de assumpties voldaan was om de regressieanalyses uit te voeren.

Hoofdanalyses

Om hypothese 1 te toetsen of VTI effect heeft op affectieve polarisatie werd een lineaire regressie uitgevoerd met affectieve polarisatie als afhankelijke variabele en VTI als predictor. De analyse toonde aan dat VTI geen significant effect had op affectieve polarisatie, $b = -0.301$, $SE = 0.334$, $t = -0.90$, $p = .368$.

De scatterplot (Figuur 1) laat zien dat de gemiddelde niveaus van affectieve polarisatie vrijwel gelijk zijn in de controleconditie en de VTI-conditie. De regressielijn is nagenoeg horizontaal, wat bevestigt dat de experimentele manipulatie geen effect heeft op de gerapporteerde mate van affectieve polarisatie.

Voor hypothese 2 werd onderzocht of de extremiteit van de groepsnorm het effect van VTI op affectieve polarisatie modereert. Het regressiemodel waarin zowel de hoofdeffecten

als de interactieterm waren opgenomen was niet significant, $F(3, 136) = 2.08, p = .106$, en verklaarde 4.4% van de variantie ($R^2 = .044$).

De interactieterm was niet significant, $b = 0.28, SE = 0.37, t = 0.76, p = .446$, wat erop wijst dat de extremiteit van de groepsnorm het effect van VTI op affectieve polarisatie niet modereert. Ook de afzonderlijke hoofdeffecten waren niet significant. Het hoofdeffect van groepsnorm-extremiteit op affectieve polarisatie was niet significant, $b = 0.32, SE = 0.23, t = 1.37, p = .173$. Daarnaast had de experimentele conditie (VTI versus controle) geen significant effect op affectieve polarisatie, $b = -0.30, SE = 0.33, t = -0.90, p = .368$. Dit betekent dat zowel de experimentele manipulatie, de mate van extremiteit van de groepsnorm, als hun combinatie geen voorspellende waarde hadden voor affectieve polarisatie.

Discussie

Het doel van het huidige onderzoek was om te onderzoeken hoe verwachte toekomstige interactie samenhangt met affectieve polarisatie in controversiële online gesprekken, en in welke mate deze relatie wordt gemodereerd door de extremiteit van de groepsnorm. Op basis van de SIDE-theorie werd verwacht dat verwachte toekomstige interactie zou leiden tot hogere niveaus van affectieve polarisatie, met name wanneer de groepsnorm extremer was. Daarnaast bood het AFI-framework een tegengesteld perspectief, waarin verwachte toekomstige interactie juist zou kunnen leiden tot meer wederzijds begrip en lagere niveaus van vijandigheid, met name wanneer de interactie door deelnemers eerder interpersoonlijk dan intergroepsgericht wordt benaderd (Walther, 1994). De resultaten lieten echter zien dat noch verwachte toekomstige interactie, noch groepsnorm-extremiteit, noch hun interactie significant samenhang met affectieve polarisatie. Hoewel deze bevindingen afwijken van de geformuleerde hypothesen, zijn er verschillende theoretische verklaringen mogelijk die inzicht bieden in het uitblijven van effecten.

Theoretische interpretatie

Een eerste mogelijke verklaring is dat de effecten die worden voorspeld door de SIDE-theorie en het AFI-framework sterk contextafhankelijk zijn. De SIDE-theorie veronderstelt dat groepsidentiteit bijzonder saillant wordt in situaties waarin anonimiteit hoog is en groepsnormen duidelijk aanwezig zijn (Postmes et al., 1998). In het huidige onderzoek vonden de gesprekken plaats in relatief kleine groepen van drie tot vier personen, wat de sociale setting mogelijk meer interpersoonlijk dan intergroepsgericht maakte. In zulke kleinschalige interacties reageren deelnemers vaak op concrete individuen in plaats van op een abstracte ‘groep’, waardoor de interactie minder snel wordt geïnterpreteerd als een wij-zij situatie. In dergelijke kleinschalige interacties kan persoonlijke verantwoordelijkheid en wederzijdse herkenning een grotere rol spelen, waardoor groepsnormen minder dominant worden in het sturen van attitudes en gevoelens. Als groepsprocessen minder dominant zijn, is het ook minder waarschijnlijk dat verwachte toekomstige interactie leidt tot extra intergroepsonderscheid, waardoor een effect op affectieve polarisatie kan uitblijven.

Vanuit het AFI-framework kan eveneens worden beargumenteerd dat verwachte toekomstige interactie niet automatisch leidt tot positievere interpersoonlijke processen (Walther, 1994). Hoewel deelnemers wisten dat zij in een volgende sessie met dezelfde gesprekspartners zouden communiceren, kan de korte duur van de gesprekken onvoldoende zijn geweest om betekenisvolle zelfonthulling, vertrouwen of relationele betrokkenheid te laten ontstaan. AFI-processen veronderstellen dat deelnemers investeren in de relatie, bijvoorbeeld door meer nuance of voorzichtigheid in communicatie, wat vaak tijd en herhaalde interactie vraagt. Hierdoor konden de interpersoonlijke mechanismen die volgens het AFI-framework vijandigheid verminderen, zich mogelijk onvoldoende ontwikkelen.

Een aanvullende verklaring voor het uitblijven van effecten is dat de processen die door de SIDE-theorie en het AFI-framework worden beschreven gelijktijdig kunnen optreden, maar in tegengestelde richtingen werken. Verwachte toekomstige interactie kan enerzijds normatieve afstemming en intergroepsonderscheid versterken wanneer groepsprocessen dominant zijn, terwijl het anderzijds interpersoonlijke afstemming en relationele betrokkenheid kan stimuleren wanneer deelnemers de interactie vooral als interpersoonlijk ervaren. Wanneer beide processen binnen dezelfde onderzoeksetting tegelijkertijd werkzaam zijn, kan het netto-effect op affectieve polarisatie beperkt blijven doordat de effecten elkaar gedeeltelijk opheffen (Postmes et al., 2001; Walther, 1994). Zo kan verwachte toekomstige interactie tegelijkertijd leiden tot meer normconformiteit én tot meer relationele voorzichtigheid wat vijandigheid kan afremmen, waardoor het totale effect klein blijft.

Dit impliceert dat de relatie tussen verwachte toekomstige interactie en affectieve polarisatie mogelijk wordt bepaald door andere moderatoren die beïnvloeden welk proces in een specifieke interactiecontext dominant wordt. Een eerste plausibele moderator is de mate van ervaren anonimiteit en het ontbreken van interpersoonlijke cues. Onder omstandigheden waarin visuele anonimiteit hoog is, worden individuele kenmerken minder beschikbaar en kunnen groepsgebaseerde processen, zoals zelfcategorisatie en afstemming op groepsnormen, relatief sterker worden (Lea et al., 2001; Postmes et al., 2001). Dit zou betekenen dat verwachte toekomstige interactie vooral tot meer affectieve polarisatie leidt wanneer deelnemers zichzelf primair als groepslid positioneren en hun houding afstemmen op groepsnormen. Wanneer daarentegen interpersoonlijke cues prominent zijn, of wanneer deelnemers de interactie vooral relationeel benaderen, is het aannemelijker dat verwachte toekomstige interactie juist interpersoonlijke processen activeert die vijandigheid kunnen verminderen (Walther, 1994). Dit biedt een verklaring voor het uitblijven van effecten wanneer in de huidige setting geen van beide processen duidelijk dominant was.

Een tweede plausibele moderator betreft de mate van meningsverschil binnen de groep. Normatieve afstemming en normvorming worden namelijk niet alleen beïnvloed door de ‘extremiteit’ van een norm, maar ook door de mate waarin groepsleden verschillende posities innemen en deze verschillen in interactie tot uiting komen. Friedkin (2001) stelt dat attitudeveranderingen en normvorming kunnen ontstaan doordat meningsverschillen worden geuit en vervolgens toenadering optreedt richting wederzijds aanvaardbare meningen. Wanneer meningen binnen een groep relatief homogeen zijn, is er mogelijk minder noodzaak tot normatieve afstemming, terwijl bij grotere meningsverschillen de interactie juist meer druk kan zetten op conformiteit. Wanneer meningsverschillen binnen de groep groter zijn, kan verwachte toekomstige interactie juist een grotere rol spelen in hoe deelnemers hun houding en evaluaties aanpassen: bijvoorbeeld door meer normconformiteit om sociale frictie te vermijden, of juist door meer interpersoonlijke afstemming om samenwerking mogelijk te maken. Toekomstig onderzoek kan deze contextuele factoren expliciet betrekken om beter te begrijpen onder welke omstandigheden verwachte toekomstige interactie leidt tot hogere of lagere affectieve polarisatie.

Een andere factor kan zijn dat affectieve polarisatie in eerdere literatuur wordt beschreven als een relatief stabiel construct dat nauw samenhangt met sociale identiteit en emotionele evaluaties, en daardoor mogelijk minder gevoelig is voor kortdurende experimentele manipulaties (Finkel et al., 2020; Iyengar et al., 2012, 2019). Omdat affectieve polarisatie voorafgaand aan het gesprek niet is gemeten, is het niet mogelijk om vast te stellen in hoeverre deelnemers al gepolariseerd waren. Het is echter mogelijk dat er sprake was van een vloer- of stabiliteitseffect, waardoor er beperkte ruimte was voor de manipulatie om affectieve evaluaties richting de out-group te veranderen. Hierdoor zouden zowel groepsnormen als verwachte toekomstige interactie een beperkte invloed kunnen hebben gehad op affectieve polarisatie.

Een opvallende bevinding is dat ook de extremiteit van de groepsnorm geen hoofdeffect of modererend effect had. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat groepsnormen in online chats niet altijd eenduidig of expliciet worden waargenomen. Hoewel de groepsnorm analytisch werd gedefinieerd als de gemiddelde attitude binnen een groep, betekent dit niet noodzakelijk dat deelnemers deze norm ook subjectief als duidelijk of bindend ervoeren. Omdat sociale normen verwijzen naar wat binnen een groep als acceptabel of passend wordt gezien, is normatieve invloed vooral waarschijnlijk wanneer deze norm ook als zodanig wordt waargenomen. Daardoor kan de invloed van een objectief extremere groepsnorm uitblijven wanneer deze norm niet duidelijk of niet sterk als groepsnorm wordt ervaren (Dannals & Miller, 2017). Met andere woorden: de norm kan analytisch aanwezig zijn, maar psychologisch onvoldoende saillant zijn geweest om gedrag en evaluaties te sturen.

Methodologische overwegingen

Naast deze theoretische verklaringen zijn er enkele methodologische factoren die het uitblijven van effecten kunnen hebben beïnvloed. Ten eerste werd affectieve polarisatie gemeten aan het einde van de vragenlijst, na meerdere andere metingen. Het is mogelijk dat eventuele effecten van de interactie in de chat hierdoor zijn afgezwakt. Daarnaast, hoewel de manipulatiecheck aangaf dat de instructie over toekomstige interactie goed werd begrepen, blijft het mogelijk dat deze manipulatie in de praktijk minder impact had op deelnemers' gevoelens dan verondersteld. Ook is belangrijk om te benadrukken dat er gebruik gemaakt is van onze eigen sociale kringen om deelnemers te werven. Dit kan ertoe geleid hebben dat deelnemers zich anders hebben gedragen omdat ze wellicht het gevoel hadden dat wij mee konden kijken met de gesprekken en konden achterhalen wie aan welk gesprek heeft deelgenomen. Hoewel dit niet zo was hoeft dat niet te betekenen dat het geen effect heeft gehad op de deelnemers.

Het is echter belangrijk te benadrukken dat deze methodologische overwegingen de theoretische interpretatie van de resultaten niet uitsluiten, maar eerder aanvullen. Het ontbreken van significante effecten kan wijzen op grenzen aan de toepasbaarheid van zowel de SIDE-theorie als het AFI-framework binnen kortdurende, kleinschalige online groepsinteracties.

Implicaties en toekomstig onderzoek

De bevindingen van dit onderzoek suggereren dat verwachte toekomstige interactie en groepsnorm-extremiteit mogelijk minder bepalend zijn voor affectieve polarisatie in tijdelijke online chats dan eerder werd aangenomen. Toekomstig onderzoek zou kunnen onderzoeken of deze processen sterker tot uiting komen in langdurigere interacties, grotere groepen, of contexten waarin groepsidentiteit explicieter wordt geactiveerd. Daarnaast kan het waardevol zijn om naast affectieve polarisatie ook meer directe gedragsmatige of emotionele uitkomsten te meten, zoals vijandige communicatie of empathische reacties tijdens het gesprek zelf.

Samenvattend laat het huidige onderzoek zien dat verwachte toekomstige interactie en groepsnorm-extremiteit geen significante invloed hadden op affectieve polarisatie in controversiële online gesprekken. Deze resultaten dragen bij aan de literatuur door te laten zien dat theoretische modellen zoals de SIDE-theorie en het AFI-framework niet universeel toepasbaar zijn, maar afhankelijk zijn van specifieke contextuele en relationele omstandigheden. Daarmee onderstreept dit onderzoek het belang van nuance in het begrijpen van polarisatieprocessen in online omgevingen.

Referenties

- Abbey, A., & Andrews, F. M. (1985). Modeling the psychological determinants of life quality. *Social Indicators Research*, *16*(1), 1–34. <https://doi.org/10.1007/bf00317657>
- Bail, C. A., Argyle, L. P., Brown, T. W., Bumpus, J. P., Chen, H., Hunzaker, M. F., Lee, J., Mann, M., Merhout, F., & Volfovsky, A. (2018). Exposure to opposing views on social media can increase political polarization. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, *115*(37), 9216–9221. <https://doi.org/10.1073/pnas.1804840115>
- Campos, N., & Federico, C. (2025). A new measure of affective polarization: Othering, aversion, and moralization. *American Political Science Review, First View*, 1–19. <https://doi.org/10.1017/S0003055425000255>
- Dannals, J. E., & Miller, D. T. (2017). Social norms in organizations. In V. Zeigler-Hill & T. K. Shackelford (Eds.), *Oxford research encyclopedia of psychology*. Oxford University Press.
- Finkel, E. J., Bail, C. A., Cikara, M., Ditto, P. H., Iyengar, S., Klar, S., Mason, L., et al. (2020). Political sectarianism in America. *Science*, *370*(6516), 533–536. <https://doi.org/10.1126/science.abe1715>
- Friedkin, N. E. (2001). Norm formation in social influence networks. *Social Networks*, *23*(3), 167–189.
- Gunawardena, C. N., & Zittle, F. J. (1997). Social presence as a predictor of satisfaction within a computer-mediated conferencing environment. *American Journal Of Distance*

Education, 11(3), 8–26. <https://doi.org/10.1080/08923649709526970>

Iyengar, S., Lelkes, Y., Levendusky, M., Malhotra, N., & Westwood, S. J. (2019). The origins and consequences of affective polarization in the United States. *Annual Review of Political Science*, 22(1), 129–146. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-051117-073034>

Iyengar, S., Sood, G., & Lelkes, Y. (2012). Affect, not ideology: A social identity perspective on polarization. *Public Opinion Quarterly*, 76(3), 405–431.
<https://doi.org/10.1093/poq/nfs038>

Koudenburg, N., Postmes, T., & Gordijn, E. H. (2013). Conversational flow promotes solidarity. *PloS One*, 8(11), e78363. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0078363>

Kteily, N., & Hodson, G. (2016). The effect of anonymity on conformity to group norms in online contexts: A meta-analysis. *International Journal of Communication*, 10, 155–178.

Lea, M., Spears, R., & de Groot, D. (2001). Knowing me, knowing you: Anonymity effects on social identity processes within groups. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(5), 526–537.

Mackinnon, S. P., Tougas, M. E., Kehayes, I. L., & Stewart, S. H. (2022). Friendship Conflict, Drinking to Cope, and Alcohol-Related Problems: A Longitudinal Actor Partner Interdependence Model. *Emerging Adulthood*, 10(3), 595–608.
<https://doi.org/10.1177/21676968211060945>

Marchal, N. (2022). Be nice or leave me alone: An intergroup perspective on affective

polarization in online political discussions. *Communication Research*, 49(3), 376–398.

<https://doi.org/10.1177/00936502211042516>

Postmes, T., Haslam, S. A., & Jans, L. (2013). A single-item measure of social identification: Reliability, validity, and utility. *The British Journal of Social Psychology*, 52(4), 597–617. <https://doi.org/10.1111/bjso.12006>

Postmes, T., Spears, R., & Lea, M. (1998). Breaching or building social boundaries? SIDE effects of computer-mediated communication. *Communication Research*, 25(6), 689–715. <https://doi.org/10.1177/009365098025006006>

Postmes, T., Spears, R., Sakhel, K., & de Groot, D. (2001). Social influence in computer mediated communication: The effects of anonymity on group behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(10), 1243–1254.

Reicher, S. D., Spears, R., & Postmes, T. (2007). Anonymity effects in computer-mediated communication: The case of minority influence. *Computers in Human Behavior*, 23(6), 2558–2577.

Roos, C. (2022). Everyday diplomacy: Dealing with controversy online and face-to-face (Doctoral dissertation). University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.230455324>

Roos, C. A., Postmes, T., & Koudenburg, N. (2023). Feeling heard: Operationalizing a key concept for social relations. *PloS One*, 18(11), e0292865. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0292865>

Smedley, B. D., Myers, H. F., & Harrell, S. P. (1993). Minority-Status Stresses and the College Adjustment of Ethnic Minority Freshmen. *The Journal Of Higher Education*,

64(4), 434. <https://doi.org/10.2307/2960051>

Spears, R., Postmes, T., Lea, M., & Wolbert, A. (2002). When are net effects gross products?

The power of influence and the influence of power in computer-mediated

communication. *Journal of Social Issues*, 58(1), 91–107. <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00250>

Walther, J. B. (1994). Anticipated ongoing interaction and computer-mediated

communication: A test of the hyperpersonal model of relationship development.

Human Communication Research, 20(4), 473–501. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.1994.tb00332.x>

Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief

measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal Of Personality*

And Social Psychology, 54(6), 1063–1070. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.54.6.1063>

Wuestenenk, N., van Tubergen, F., & Stark, T. H. (2025). The influence of group membership

on online expressions and polarization on a discussion platform: An experimental

study. *New Media & Society*, 27(1), 225–245.

<https://doi.org/10.1177/14614448231172966>

Bijlage A

Verklaring AI-gebruik

Ik verklaar dat ik ChatGPT (OpenAI; <https://chat.openai.com>) heb gebruikt ter ondersteuning van achtergrondonderzoek en zelfstudie bij het opstellen van deze bachelor thesis.

Gebruikte definitieve prompts

1. “Kun je uitleggen wat het SIDE-model voorspelt over groepsnormen en online anonimiteit, en welke mechanismen daarbij centraal staan?”
2. “Kun je uitleggen wat het AFI-framework (Walther) voorspelt over verwachte toekomstige interactie in online gesprekken, en via welke processen dit effect zou kunnen ontstaan?”
3. “Kun je uitleggen wat affectieve polarisatie inhoudt en hoe het meestal gemeten wordt in onderzoek?”

Toepassing

1. De AI-output is gebruikt om achtergrondkennis op te bouwen over de rol van anonimiteit en groepsidentiteit in online interacties, zodat ik de theoretische context van de studie beter kon begrijpen.
2. De AI-output is gebruikt om inzicht te krijgen in hoe verwachte toekomstige interactie volgens bestaande theorieën samenhangt met interpersoonlijke processen in computer-mediated communicatie.
3. De AI-output is gebruikt om het begrip affectieve polarisatie beter te conceptualiseren en om inzicht te krijgen in gangbare operationalisatie.

Aanpassingen

1. De AI-output is niet letterlijk overgenomen, maar gebruikt als hulpmiddel voor begrip en om gericht literatuur te kunnen lezen en verwerken.
2. De AI-output is vergeleken met de cursusliteratuur en wetenschappelijke artikelen die in de scriptie zijn gebruikt, waarna de informatie in eigen woorden is samengevat.
3. De AI-output is uitsluitend gebruikt ter ondersteuning van zelfstudie; uiteindelijke formuleringen in de thesis zijn gebaseerd op en onderbouwd met wetenschappelijke bronnen.

Bijlage B

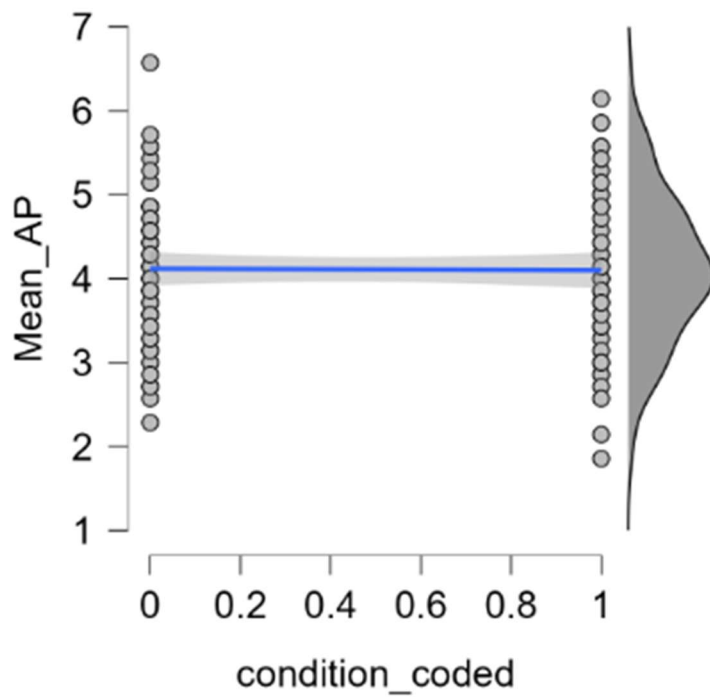
JASP-output analyse

Figuur 1

Scatterplot tussen de gecodeerde participant conditie en gemiddelde score voor affectieve polarisatie.

Scatter Plots

condition_coded - Mean_AP

Figuur 2

Scatterplot tussen groepsnorm-extremiteit en affectieve polarisatie, uitgesplitst naar de participant conditie (*condition_coded* = 0 staat gelijk aan de controle groep, *condition_coded* = 1 staat gelijk aan de onderzoeksgroep)

Scatter Plots ▼**GroupNormExtremity - Mean_AP**